

ΑΠΟΘΗΚΗ

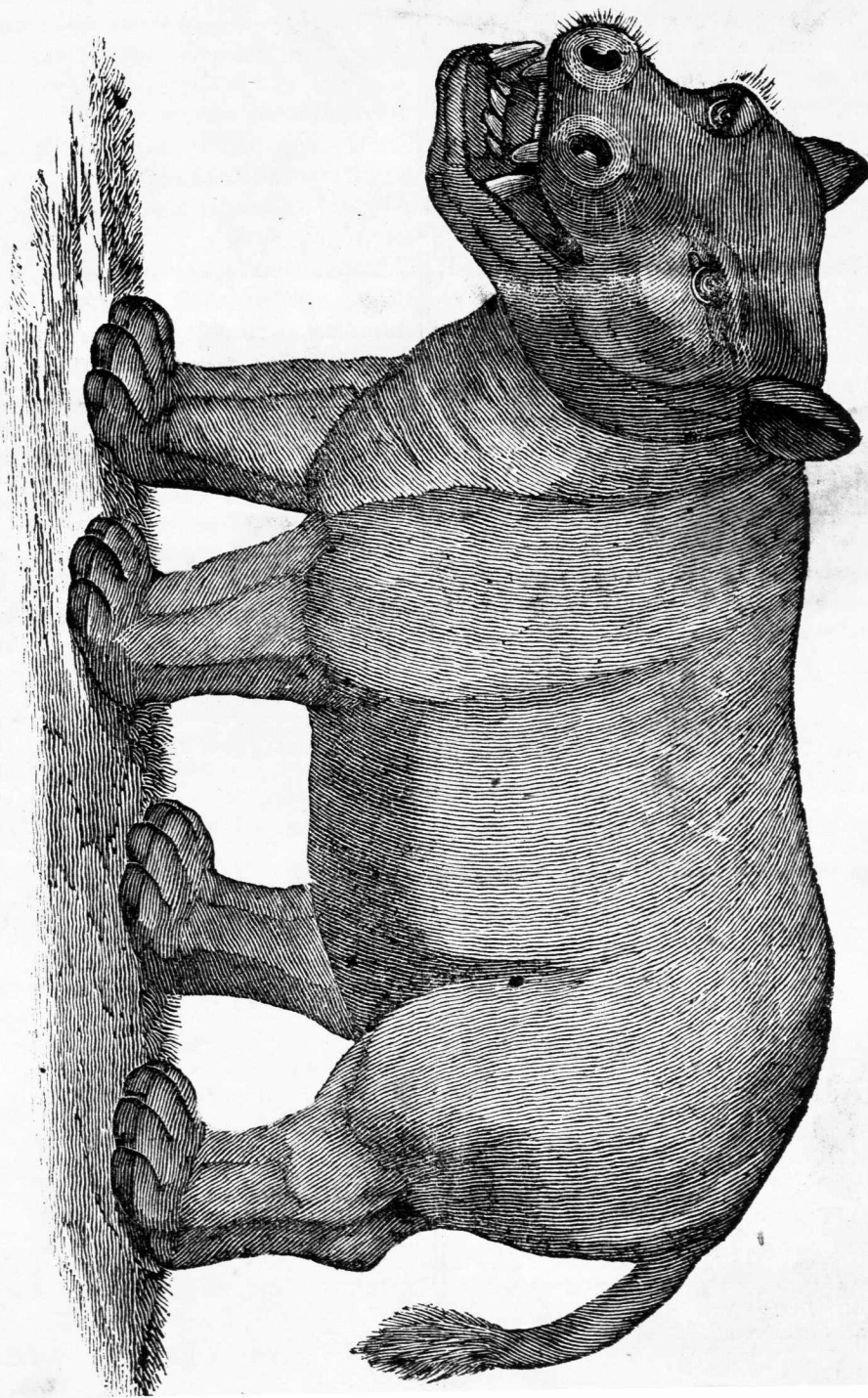
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 1838.]

[ΑΡΙΘ. 13.]

Ο ΠΠΟΠΟΥΤΑΜΟΣ.

Ο ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ.

Το δύσμορφον τοῦτο θηρίον, τὸ εἰς τὰς Γραφὰς καλούμενον Βεεμώθ, γεννᾶται εἰς τοὺς μεγάλους ποταμοὺς τῆς Ἀφρικῆς, ἥ, ὡς φαίνεται, εἰς αὐτοὺς μόνον. Τὰ ὠτία, ἡ οὐρά, ἡ φωνὴ αὐτοῦ παρεμφέρουν μὲ τὰ τοῦ ἵππου, ὡς λέγει ὁ Σικελιώτης Διόδωρος· ἀλλὰ γενικῶς δὲν ὁμοιάζει διόλου τὸ κομψότατον ἐκεῖνο ζῶον. Ὑπάρχει δὲ τὴν σήμερον ἐν μόνον εἶδος αὐτοῦ, ἂν καὶ ἀρχήτερα ἐγνωρίζοντο πιθανῶς τέσσαρα.

Ὁ Ἴπποπόταμος εἶναι ἰσομεγέθης μὲ τὸν ρινόκερων, καί, εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ὀργῆς του, ὅχι ὀλιγώτερον φοβερός· ἀλλὰ κοινῶς, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ μάχεται πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ, εἶναι ἥσυχον καὶ ἀβλαβὸν ζῶον, καὶ κάποτε δὲ ἡμερόνεται τοσοῦτον, ὥστε ν' ἀκολουθῇ τὸν δεσπότην αὐτοῦ. Ἡ κυριώτερα βλάβη, τὴν ὁποίαν προξενοῦν τὰ εὐμεγέθη ζῶα ταῦτα, ὅταν εὐρίσκονται εἰς τὴν γειτονίαν καλλιεργημένων ἀγρῶν, στέκει εἰς τὸν ἀφανισμόν τῶν σπαρτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅχι μόνον κατατρώγουν ἀρχετὰ, ἀλλὰ καὶ καταπατοῦν πολὺ πλείοτερα μὲ τοὺς ὀγκῶδεις αὐτῶν πόδας. Τρέφονται δὲ οἱ Ἴπποπόταμοι κυριώτερος μὲν ἀπὸ χόρτον ἢ παντοειδῆς βοτάνης· πλὴν κατατρώγουν προθυμότερα καὶ τὸν φλοιόν, τὰς ῥίζας, καὶ τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. Τὴν ἡμέραν διατρίβουν ἐπάνω εἰς τὰς ἐλῶδεις ὄχθας τῶν ποταμῶν τοὺς ὁποίους συχνάζουν, μὲ τὸ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μόνον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Τὸ πάλαι, ἦσαν πολυαριθμότεροι εἰς τὴν Κάτω Αἴγυπτον· ἀλλὰ τὴν σήμερον δὲν φαίνονται πλὴν εἰς τὰ ἀνωτέρα τοῦ ποταμοῦ μέρη, ὅπου κατεδίωξεν αὐτοὺς ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς Σενναάρ εἶναι ἀμύητοι· πιάνονται δὲ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων εἰς τάφρους, σκαπτομένας εἰς τὰ μέρη, ὅσα συνήθως διαβαίνουν εἰς τὰς νυκτερινὰς τῶν ἐκδρομῶν. Τὰς τάφρους ταύτας καλύπτουν μὲ ὀλίγους καλάμους πρὸς ἀπάτην τῶν ζῶων, τὰ ὁποῖα συχνὰ πιάνονται εἰς τὴν παγίδα ταύτην. Τὸ σῶμα τοῦ Ἴπποποτάμου εἶναι βαθέος μελαγχροίνου χρώματος, παντάπασιν ἄτριχον, ἐκτὸς εἰς τὰ χεῖλη, καὶ τὰ ὠτία, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς οὐράς· ὀφθαλμοὺς ἔχει μικροὺς, ὡς καὶ ὠτία· ἀλλὰ μεγαλωτάτους καὶ ἐξέχοντας μυκτῆρας, περικυκλωμένους ἀπὸ πτυχᾶς (δίπλας) δέρματος καὶ χόνδρου, αἵτινες πιθανῶς ἐνεργοῦν ὡς δικλίδες, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν εἴσοδον τοῦ νεροῦ. Γενικῶς κατὰ μὲν τὸ ὕψος εἶναι δύο πηχῶν, κατὰ δὲ τὸ μῆκος τεσσάρων ἢ πέντε.

Τὸ δέρμα τοῦ Ἴπποποτάμου χρησιμεύει διὰ μάστιγας, αἵτινες κατασκευάζονται εἰς Σενναάρ

κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον.—Εὐθύς ἀποῦ τὸ τομάριον ἀφαιρεθῇ, κόπτεται εἰς στενὰ λωρία, δύο ἢ τρεῖς πήχεις μακρὰ, βαθμηδὸν ὀξυνόμενα· ἔπειτα τυλίσσεται καθὲν λωρίον εἰς τρόπον, ὥστε νὰ σμίξωσιν αἱ ἄκραι, καὶ νὰ σχηματίσωσι σωλήνα· εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην δένεται σφιγκτὰ, καὶ ἀφίνεται νὰ ξηρανθῇ εἰς τὸν ἥλιον· διὰ νὰ γένωσι δ' εὐλύγιστοι αἱ μάστιγες αὗται, χρεῖα ν' ἀλειφθῶσι μὲ βοῦτυρον ἢ μὲ ἄλειμμα. Εἰς τὴν Αἴγυπτον εἶναι κοινότατοι, ἐμπνέουσιν τρόμον εἰς πάντα δοῦλον καὶ χωρικόν· ἀλλ' εἰς ψυχρότερα κλίματα, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Συρίαν, γίνονται εὐθραυστοι, σκίζονται, καὶ χάνουν τὴν ἐλαστικότητά των.

Ὁ Ἀφρικανὸς περιηγητής (Burchel), ὅστις παρετήρησε πολλὰ τῶν ζῶων τούτων εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν, κάμνει τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις.—Καταγῆς κείμενος ὁ Ἴπποπόταμος, ἀκόμη ἢ ὁ μικρός, φαίνεται τερατώδους μεγέθους. Τὸ δέρμα, περὶ τὸν ἕνα δάκτυλον παχὺ, μόλις ἐμπορεῖ νὰ λυγισθῇ· αἱ δὲ πλευраὶ καλύπτονται ἀπὸ ἄλειμμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ φυλαχθῇ μόνον ἀλατισμένον· ἐπειδὴ, ἐὰν ζητήσῃ τις νὰ τὸ ξηράνῃ εἰς τὸν ἥλιον, ὡς τὰλλα μέρη τοῦ ζώου, διαλύεται· τὸ ἐπίλοιπον δὲ τῆς σαρκὸς σύγκειται διόλου ἀπὸ ψαχνόν.

Σπανιώτατα πληγόνεται ὁ Ἴπποπόταμος εἰς ἄλλο τι μέρος ἐκτὸς εἰς τὴν κεφαλὴν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρρηκτον φύσιν τοῦ λοιποῦ δέρματος, ὡς πολλάκις ἐλέχθη· τὸ ἀληθές εἶναι, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Ἴπποπόταμος μόλις ποτὲ ἀφίνει τὸν ποταμὸν ἐκτὸς τὴν νύκτα, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἡμέραν σπανίως τολμᾷ νὰ ἐκβάλῃ τὴν πλέον παρὰ τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, δὲν ἀπομένει ἄλλος τόπος νὰ κτυπηθῇ· διότι κἀνὸν σφαιρίδιον, ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερβολικῆς αὐτοῦ ταχύτητος, δὲν ἐμπορεῖ νὰ διαπεράσῃ τὸ στοιχεῖον ἐκεῖνο κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὅταν συνθῇ πλαγίως· ἀλλὰ πρῶτον ἀναπηδᾷ, διὰ νὰ εἴπω οὕτω, ἐκ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ.

Ὅποτε, κίνδυνον ὑποπευόμενος, γένη προσεκτικὸς ὁ Ἴπποπόταμος, δὲν σηκώνει ἔξω τοῦ ὕδατος παρὰ τοὺς μυκτῆρας, τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ τὰ ὠτία του· ἐπειδὴ δὲ διὰ ταῦτα εἶναι θεμενὰ πρὸς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς, εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον, παράλληλον μὲ τὸν ὀρίζοντα, δυνάμεθα ὅχι ἀπιθάνως νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ φύσις ἀπέδωκεν εἰς αὐτὰ τὴν θέσιν ταύτην διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ζῶον, ἱκανοποιουῖσα αὐτὸ νὰ ἀναπνέῃ, νὰ βλέπῃ, καὶ νὰ ἀκούῃ, χωρὶς νὰ ἐκτίθεται παραπολύ· διὸ καὶ δὲν τουφεκίζεται τόσο ἐνκόλως, ὅσον ἄλλα πολλὰ ζῶα. Ὁ μέγας αὐτοῦ ὄγκος τίποτε δὲν ὠφελεῖ τὸν κυνηγόν·

καὶ ἂν δὲν σκοπεύῃ με τὴν ἀκρίβειαν, μ' ὅσην ἤθελε σκοπεύσειν ἐναντίον λαοῦ, πυροβολεῖ ματαίως.

Τόσον καλὰ ἦτον ἐγνωσμένος εἰς τοὺς ἀρχαίους ὁ Ἱπποπόταμος, ὥστε ἀπορεῖ τις πῶς νὰ ἔκαμαν τόσον ἀτελεῖς περιγραφὰς τῆς μορφῆς τῶν ἔξων αὐτοῦ. Ὁ Ἀριστοτέλης ἔο Πλίνιος τὸν περιγράφουν ὡς ἔχοντα ὀπλὰς ὁμοίως με βοῦν, χαίτην ὁμοίως με ἵππον, ῥίνα σιμῆν, ἔο ὄραν καθὼς τοῦ χοίρου. Ὅτι ὁ Πλίνιος ἔδωκε τόσον ἐσφαλμένην περιγραφὴν, εἶναι τῶν ἐκπληκτικόν, ἐπειδὴ διάφορα τῶν ζῶν τούτων εἶχαν παρασταθῆναι εἰς τὴν Ῥώμην. Ὁ Σκαῦρος, ἀστυνόμος ὢν, εἶχε πέντε κροκοδείλους καὶ ἓνα Ἱπποπόταμον εἰς προσωρινὴν τινα λίμνην· καὶ ὁ Ἀβγούστος ἐπαρουσίασεν ἓνα τὸν καιρὸν τοῦ κατὰ τῆς Κλεοπάτρας θριάμβου του.

Ο ΕΦΕΤΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΑΤΜΟΠΛΟΥΤ.

ΠΡΩΤΗΝ φοράν ἐταξείδευσεν ἀτμόπλοον με ἐπιβάτας τὸ 1807, ἐπὶ τοῦ Ὑδῶνος ποταμοῦ, μεταξὺ Νεοβοράκου καὶ Ἀλβανίας, εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς· ἐφευρέθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἀγγλαμερικανῆς Φύλτωνος (Fulton).

Ὁ μέγας οὗτος εὐεργέτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καθὼς ἄλλοι πολλοί, οἵτινες δι' ἀξιολόγων ἐφευρέσεων ἐπροβίβασαν τέχνας, ἔσυνευσεν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, ἐδοκίμασε καταρχὰς ἐκ μέρος τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ πολλὴν ψυχρότητα καὶ δυσπιστίαν. Ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς ἀνθρωπὸν φαντασιώδη, τοῦ ὁποίου τὰ σχέδια ἤθελεν φέρειν ὅλεθρον εἰς ἑαυτὸν, ἔο οὐδὲν ὄφελος εἰς τὸν κόσμον. Εἶναι τῶν ἀξιολόγων νὰ βλέπῃ τις με πόσῃ περιφρόνησιν, ὑποκεχυμένην ἢ καὶ φανεράν, ἐθεώρουν τὸ πρῶτον αὐτοῦ πείραμα οἱ κάτοικοι πόλεως ὅχι ἀφωτίστου. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ μᾶς ἰστορεῖ ὅσα ὑπέφερεν ὑπὲρ τῆς ἐφευρέσεως, ἢ ὁποία ὄλονεν συντέμνει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ διαστήματα, καὶ καθιστάνει γείτονας τοῦ πλέον ἀπομακρυσμένου λαοῦ.

“Ὅτε,” λέγει, “ἐναντιοῦσα εἰς τὸ Νεοβοράκον τὸ πρῶτον ἀτμόπλοον, ὁ κόσμος, νομίζων φαντασίας γέννημα τὴν νεοφανῇ ἐπιχειρήσειν, ἐθεώρει αὐτὴν με ἀδιαφορίαν ἢ με καταφρόνησιν. Οἱ φίλοι μου, τῶντι, ἦσαν εὐγενικοί, πλὴν ἄτολμοι. Ἦκουαν με ὑπομονὴν τὰς ἐξηγήσεις μου, ἀλλ' εἰς τὰς προσόψεις αὐτῶν ἐκάθητο ἀμετασάλευτος ἡ δυσπιστία. Ἐγώ, ὅτε τὴν πλήρη σημασίαν τῶν παραπόνων τοῦ ποιητοῦ, λέγοντος, “Τί ζητεῖς; νὰ διδάξῃς κοινωφελεῖς ἀληθείας; Ταλαίπωρε, ὅλοι σε

φένγουν, οὐδεὶς σε βοηθεῖ, καὶ ὀλίγοι σε καταλαμβάνουν.”

Καθημέραν διερχόμενος τὸ νεώριον, ἐνῷ τὸ πλοῖόν μου ἐναντιοῦντο, ἐστεκόμην πολλάκις ἀνῶρις πλοῖον ἀνθρώπων, κυκλῆδον συνηθροισμένων, καὶ τοὺς ἤκουα νὰ ἐρωτῶσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον περὶ τοῦ νέου, ἀλλοκότου καραβίου. Περιφρονήσεις καὶ χλευασμοὶ ἐσυγκρότουσαν ὅλην τὴν περὶ ἐμοῦ συνομιλίαν των. Πόσος τρανὸς γέλως, πόσοι ξηροὶ ἀστεῖσμοι, πόσοι λογαριασμοὶ φρόνιμοι τῶν ζημιῶν καὶ ἐξόδων,—ὅλα περὶ τοῦ δυστυχοῦς ἐφευρετοῦ! Τὸ νῦν μὲ καὶ ἡ μωρία μου ἦσαν εἰς ὄλον τοῦ κόσμου τὰ στόματα. Ποτέ τις δὲν εἶπε λόγον νὰ με ἐνθαρρύνῃ, δὲν ἐξέφρασε μίαν φωταυγὴ ἐλπίδα, δὲν ἐπρόφερε μίαν ἐγκάρδιον εὐχὴν. Καὶ αὐτὴ ἡ σιωπὴ δὲν ἦτο παρὰ πολιτικὴ, καλύπτουσα τὰς ἀμφιβολίας, ἢ κρύπτουσα τοὺς ἐλέγχους τῆς. Ἐφθασε τέλος πάντων ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πείραμα ἐμελλε νὰ βαλθῇ εἰς πρᾶξιν,—καιρὸς πρὸς ἐμὲ βέβαια ὄχι ἀδιάφορος. Ἐπροσκάλεσα πολλοὺς φίλους νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὸ ἀτμόπλοον, ὥστε νὰ γένωσιν αὐτόπται τῆς πρώτης εὐτυχοῦς ἀποπλεύσεως. Διάφοροι ἦλθαν διὰ τὸ πρὸς ἐμὲ σέβας των· ἀλλ' ἦτο φανερόν ὅτι τὸ ἔκαμαν με βαρυτάτην καρδίαν, προσμένοντες νὰ μεθέξωσι τῆς θλίψεως μᾶλλον παρὰ τοῦ θριάμβου μου. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἔβλεπα πλείστα αἷτια ν' ἀμφιβάλλω περὶ τῆς ἰδίας μου ἐπιτυχίας. Ἡ μηχανὴ ἦτο νέα καὶ κακῶς καμωμένη· πολλὰ μέρη αὐτῆς ἦσαν κατεσκευασμένα ἀπὸ μηχανικοῦς ἀπείρους τοιαύτης ἐργασίας· προσέτι δὲ εὐλόγως ἠμποροῦσε τις νὰ περιμένη ἀπροσδοκίτους δυσκολίας ἐξ ἄλλων αἰτιῶν. Ἐπλησίαζε τέλος ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ δοθῇ ὁ λόγος διὰ νὰ κινηθῇ τὸ πλοῖον. Οἱ φίλοι μου ἦσαν συνηθροισμένοι ἐδῶ ἔκει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἀνησυχία ὁμοῦ καὶ φόβος ἐκυρίευαν αὐτοὺς. Ἦσαν σιωπηλοί, καὶ κατηφεῖς, καὶ βεβαρμένοι. Τὰ βλέμματά των ἐδηλοποιοῦν ὅτι δὲν ἐπερίμεναν πλὴν συμφορὰν, καὶ μ' ἔκαμαν σχεδὸν νὰ μετανοήσω διὰ τοὺς ἀγῶνάς μου. Ἐδόθη τὸ σημεῖον. Τὸ πλοῖον ἐπροχώρησεν ὀλίγον τι, ἔο μετὰ ταῦτα ἐστάθη, καὶ ἔμεινεν ἀκίνητον. Τὴν σιωπὴν τῆς προηγουμένης στιγμῆς τὴν διεδέχθησαν τώρα γογγυσμοὶ δυσαρεσκείας, ἔο ταραχαί, καὶ ψιθυρισμοί, καὶ ὤμων ἀνασηκώματα. Διακεκριμένως ἤκουα νὰ λέγωσι, “Δὲν σε τὸ προεῖπα; ἀνῆτον σχέδιον! με τὸ καλὸν νὰ ἐκβῶμεν!”

Ἐγὼ δὲ, ἀναβὰς εἰς ὑψομὰ τι, διευθύνθην πρὸς τὴν συνέλευσιν, καὶ εἶπα ὅτι ἀγνοοῦσα μὲν τὸ αἷτιον, ἀλλ' ἂν ἡσύχαζαν, ἔο ἐχαρίζαν